

Večernji.hr - Ispis članka

Što su ispod krinolina skrivale porečke plemkinje u 18. stoljeću

Pogled pod skute baroknih dama

Peto godišnje doba u Poreču počinje festivalom baroka i turnir Giostra.

autor: Tanja Božić/VLM

14.08.2013.

(Foto: 'Dusko Marusic/PIXSELL')

Samo najfiniji pamuk bio je dovoljno dobar za duge gaće – sottobrghesse – koje su se ispod koljena vezale svilenim vrpcama, korzeti punjeni kitovim kostima koji su držali tijelo i krotili najbujnije figure, podsuknje ojačane konstrukcijama na bokovima kako bi haljine i suknje raskošnije padale, a strukići izgledali još uži... Sve to i desetak metara raskošnih ručno tkanih materijala, satenskih vrpca, velike količine brokata, tafta, svile i čipke u osamnaestom su stoljeću plemkinje, supruge i kćeri trgovaca, udavače nosile na sebi u istarskim gradovima.

I donje rublje u ugovorima

U Poreču su, oživljavajući povijest grada i pretvarajući ga u brend i turističku atrakciju, otišli i korak dalje. U gradskom arhivu, ali i u Trstu i Veneciji pronađeni su originalni dragocjeni spisi o konjičkom turniru – Giostru, koji se održavao 1745. godine, te zahvaljujući čak tristo članova volontera rekonstruiran je ne samo turnir nego i život, gastronomija, ples, glazba porečkog plemstva, trgovaca, pučana...

Barok je preplavio Poreč, postao dio novovjekovnih sadržaja, okupljanja i radionica. Moda u doba baroka toliko je nadahnula Porečanke da se svake godine tijekom Giostre održava i modna revija.

Poreč je u 18. stoljeću bio dio venecijanskog kulturnog kruga pa su plemićima odjeću šivali krojači iz Venecije donoseći bale najfinijih materijala. Posebno mjesto imalo je donje rublje koje je opisivano i u bračnim ugovorima, a opisi su i danas sačuvani.

Haljine su bile izvezene cvjetnim uzorcima, a neke ukrašene skupocjenim dekoracijama od srebrnih i zlatnih niti što je govorilo o socijalnom statusu.

U takvoj se odjeći nije bilo nimalo lako kretati i zbog rukava koji su bili pripijeni do lakta, a završavali su raskošnim manšetama u nekoliko slojeva ukrašenih čipkom.

Rukom vezene dragocjenosti stizale su s otočića Burana u venecijanskoj laguni, a na njih se čekalo mjesecima.

I barok je imao svoju avangardu pa se hrabrije dame nosile kostime od dva dijela: suknju – cottolo i gornji dio – cotusa koji je krojenog po uzoru muške jakne što je bilo praktičnije. Naime, dame su teško mogle odjenuti ili skinuti haljinu u komadu uz toliku količinu rublja.

Modni noviteti stizali su iz Venecije. Venecijanke su bile na izvoru boljih i raskošnijih materijala koji su se dovozili trgovačkim lađama s istoka, no Francuskinje su bile slobodumnije i kreativnije.

Tako se i pojavila haljina "andrien" koja je na leđima imala dugi plašt koji je naglašavao raskoš.

Za nju je bilo potrebno više od petnaest metara tkanine, tadašnja 24 svežnja, a cijena je mogla doseći do 72 cekina. Usporedbe radi, jedan je cekin bio dovoljan za raskošniju večeru za deset osoba. Zato nije čudno da je u popisu mladenkine imovine koja je dolazila u suprugovu kuću bilo precizno pobrojano koliko oprava i kakvih donosi.

Rana emancipacija

Zanimljivost koja je pronađena u spisima iz tog doba je i ta da je sva ženina imovina koju bi donosila u brak, u suprugovu kuću uz, dakako, haljine i nakit, ostajala njezina i u slučaju razvoda ili udovištva.

Od ostale modne opreme u doba baroka dame su ruke štatile končanim rukavicama, a zimi ih grijale mufovima od krzna. Lepeze, torbice od pamučne čipke, kapice cuffie bili su neizbježni modni dodaci svake dame koja držala do svog ugleda i društvenog statusa.

Vrat se ukrašavao plisiranim trakicama – tzv. golie – na koje su se stavjali broševi i medaljoni iz draguljarskih radionica.